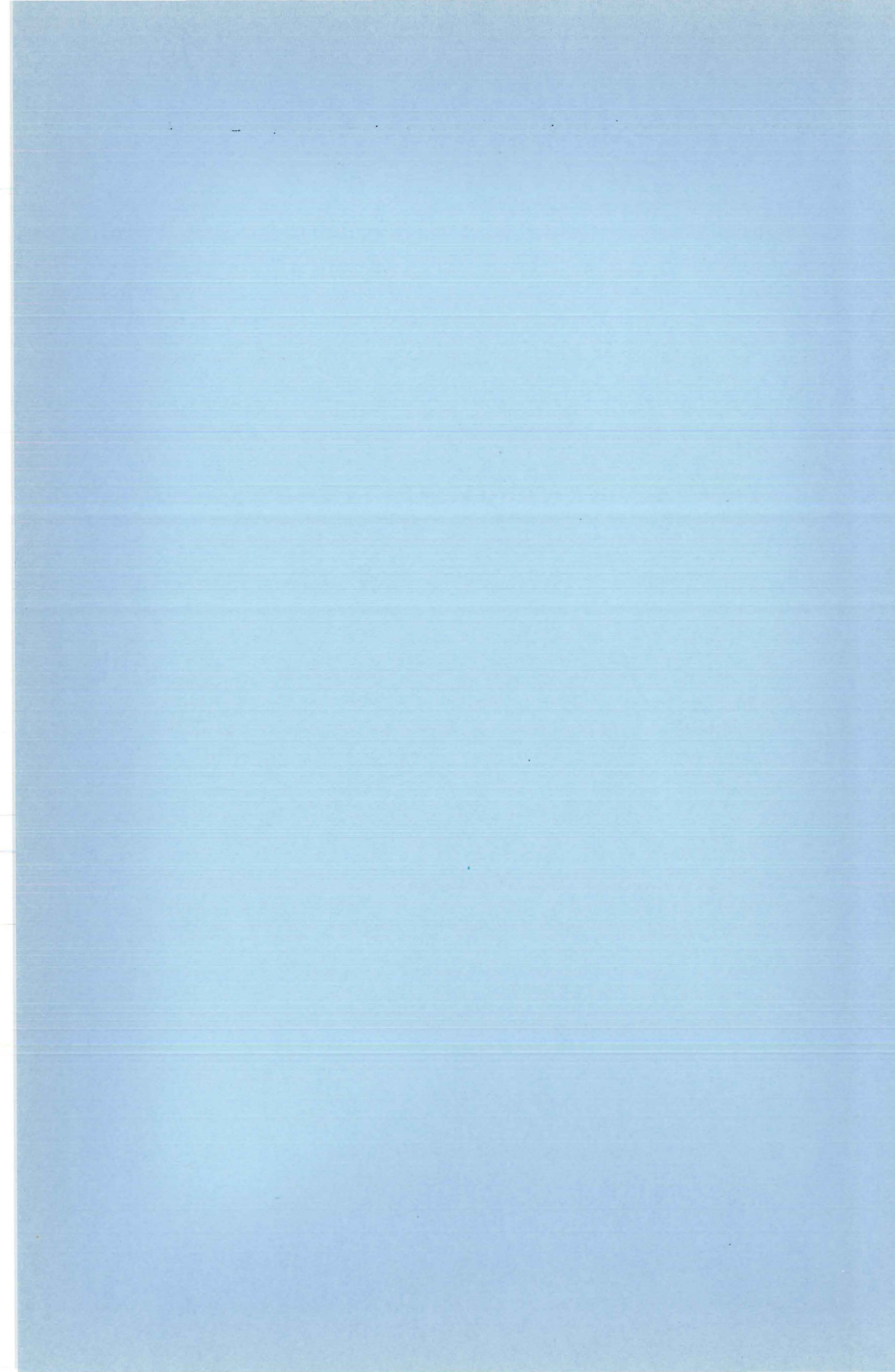

ÅRSBERETNING VEDKOMMENDE NORGES FISKERIER 1967 — NR. 8

FISKERI-UNDERVISNINGEN 1966–1967

FISKERIDIREKTØREN
BERGEN 1967

FISKERI-UNDERVISNINGEN 1966—1967

FISKERIDIREKTØREN
BERGEN 1967

Innhold

Alminnelige bemerkninger	5
Skoler	7
Statens Fiskarfagskule, Laksevåg	7
Statens Fiskarfagskole, Aukra	8
Statens Fiskarfagskole, Trondheim	10
Statens Fiskarfagskole, Gravdal	11
Statens Fiskarfagskole, Honningsvåg	12
Eksamen ved fiskarfagskolene	13
Statens Kjølemaskinistskole, Trondheim	14
Lærebruk	14
Statens Lærebruk, Vardø	14
Diverse kurs	18
Tabeller	22

ALMINNELIGE BEMERKNINGER

Antall skoler under Fiskeridirektoratets administrasjon har i 1966/67 som i det foregående år vært fem fiskarfagskoler, ett lærebruk og en kjølemaskinistskole.

Ved Statens Lærebruk, Vardø, er den gamle stallbygningen, annekset og administrasjonsbygningen revet. På tomten ble det høsten 1966 satt i gang reising av nytt internatbygg. Bygget beregnes ferdig sommeren 1968.

Utbedringsarbeidene ved Statens Fiskarfagskole, Honningsvåg, har fortsatt. Arbeidene ventes avsluttet i løpet av 1967.

Med Fiskeridepartementets samtykke er det utarbeidet romprogram for nytt internatbygg og nytt verkstedsbygg ved Statens Fiskarfagskule, Laksevåg. Det er også laget tegninger som viser hvordan romprogrammet kan løses. Dessuten er det fremmet forslag om disponering av den nåværende hovedbygning til undervisningsformål. Forslagene er lagt fram for Fiskeridepartementet og Statens Bygge- og eiendomsdirektorat, og en regner med at den første bevilgning til formålet blir gitt over statsbudsjettet for 1968 eller 1969.

Komitéen for høyere fiskeriundervisning har fortsatt sitt arbeide. Den påregner å levere sin innstilling tidlig høsten 1967.

Komitéen som skal legge fram planer for en ny fiskarfagskole for Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane fylker og som etter Fiskeridepartementets avgjørelse har vært ute av arbeid en tid, vil nå fortsette sitt arbeide. Departementet har bestemt at komitéen først skal gi innstilling når det gjelder stedsvalget for skolen. Det vil senere bli tatt standpunkt til om komitéen også skal legge fram forslag til romprogram.

Utvalget som skulle se på spørsmålet om eventuell lærebruksundervisning ved Statens Fryseri Ålesund har nå avgitt sin innstilling.

Etter forslag fra Statens Lærebruk, Vardø og Fiskeridirektoratet har Fiskeridepartementet fastsatt nytt navn på lærebruket. Etter 1. august 1967 skal navnet være: Statens fagskole for fiskeindustri Vardø.

For å kvalifisere lærere ved fiskarfagskolene for undervisningen i Decca Navigator ble det sommeren 1966 holdt et kurs i dette emne. Kurset som ble arrangert av Kongsberg Våpenfabrikk omfattet også en tur Oslo—Kiel med fartøy utstyrt med Decca Navigator.

To representanter fra Fiskeridirektoratet har deltatt i konferanser

med Kongsberg Våpenfabrikk for å tilrettelegge undervisningen i Decca Navigator både på spesielle kurs og ved fiskarfagskolene. De første kurs ble avholdt i beretningsåret.

Spørsmålet om øvingsfartøy for fiskarfagskolene har funnet en midlertidig løsning, idet det nå er truffet en ordning slik at et moderne fiskefartøy som Fiskeridirektoratet har leid til letefartøy, også skal nyttes til øvingsfartøy.

I Oslo ble det i januar 1967 avholdt et møte der det deltok samtlige rektorer fra skolene under Fiskeridirektoratet samt representanter fra Fiskeridepartementet, Kirke- og Undervisningsdepartementet og Fiskeridirektoratet. Saklisten inneholdt følgende hovedpunkter:

1. Fiskeskipperlinjen (Eventuell omlegging. Samordning av sertifikatkravene.)
2. Motorpasserlinjen (Eventuell omlegging. Muligheter for sertifikat).
3. Fiskebåtstuertlinjen (Eventuell omlegging).
4. Lærebruket (Teori og praksis i fisketilvirkning).
5. Videreutdanning på grunnlag av de nåværende skoler innen fiskerisektoren.
6. Skolenes administrasjon.
7. Diverse spørsmål vedrørende fiskeskipperlinjen.
8. Diverse spørsmål vedrørende motorpasserlinjen.
9. Stuertlærernes arbeids- og lønnsforhold.
10. Diverse spørsmål.
11. Eventuelt.

Når det gjelder de tre første saker på saklisten, ble en enig om at samtlige linjer ved fiskarfagskolene burde omlegges og utbygges. Både disse saker og de øvrige som det ble gjort vedtak i, er senere tatt under behandling i administrasjonen.

Av bevilgningen til stipend og kurs for lærere er tildelt følgende stipendier: Motorlærer Paul Jensen, Honningsvåg, til sveisekurs. Faglærer Asle Simonsen, Vardø, til studieopphold ved Baader-fabrikken i Lübeck. Faglærer Harang Pedersen, Vardø, til studiereise vedrørende frityrproduksjon. Lektor Peder Høidal, Aukra, til dekning av reiseutgifter i forbindelse med pedagogikkurs. Rektor Karl Brobak, Aukra, til deltakelse i ringnotfiske. Navigasjons- og fiskerilærer Alf Haugsnes, Honningsvåg, til deltakelse i ringnotfiske, flytetrålfiske og rekefiske. Kst. rektor Arne Lien, Laksevåg, til studiereise til forskjellige bedrifter på Sunnmøre. Navigasjons- og fiskerilærer Peder Ågotnes, Aukra, til deltakelse i fiske med nye redskaper samt besøk ved redskapsfabrikker i

Bergensområdet. Rektor Knut Jørgensen, Vardø, til studium av tineanlegg for fisk i Nederland. Motorlærer Johs. Strøm, Trondheim, til besøk ved bedrifter i Kristiansund, Aukra og Ålesund. Stuertlærer Odd Myrmo, Gravdal, til dekning av reiseutgifter ved faglærereksamen. Lektor Torstein Nygård, Trondheim, til deltakelse i Norsk Kjøleteknisk Forenings årsmøte. Undervisningsassistent Torbjørn Pedersen og faglærer Arthur Jørgensen, Vardø, til deltakelse i forelesningskurs vedrørende sildoljeindustrien. Navigasjons- og fiskerilærer Sverre Remøy, Laksevåg, til dekning av reiseutgifter ved deltakelse i pedagogisk kurs og til delvis dekning av reiseutgifter ved besøk av den internasjonale fiskerimesse i London.

Antall filmutlån i beretningsåret har vært ca. 80. Dessuten har en stilt filmer og filmfremvisningsapparat til disposisjon for velferdsstasjonen for fiskere på Shetland.

Undervisningskonsulenten har i beretningsåret besøkt fiskarfagsskolene i Gravdal og Trondheim samt kjølemaskinistskolen i Trondheim. Han har deltatt i årsmøtene i fylkesfiskarlagene i Sør-Trøndelag, Romsdal og Sogn og Fjordane samt i et fellesstyremøte i Stavanger hvor fiskeriundervisningen alle steder stod på saklisten. Han har dessuten deltatt i møter i Sjømannsskolerådet og i navigasjonsskolens rektormøte. Antall reisedager i beretningsåret har vært 30.

SKOLER

STATENS FISKARFAGSKULE, LAKSEVÅG

Rådets formann fylkesmann Mons Lid falt for aldersgrensen og kst. fylkesmann Ole Rieck ble oppnevnt i hans sted.

I skoleåret 1966/67 har det vært avholdt 3 rådsmøter og behandlet 5 saker.

Kst. rektor Reidar Leinebø sa opp sin stilling ved skolen ved utgangen av skoleåret 1965/66, og motorlærer Arne Lien ble konstituert som rektor. Som ny lærer er ansatt Øystein Indrehus. Som timelærer i praktiske fag på motorpasserlinjen har fungert Olav Bowitz Olsen til februar 1967 og Thor Haugland i resten av skoleåret. Timelærere i naturfagene har vært Gunnar Sundnes og Bjørn Myklebust. Forøvrig har lærere og timelærere vært de samme som før.

Motorpasserkurset høsten 1966 hadde 9 søkere, hvorav 8 ble opptatt. Gjennomsnittsalder 18 år. Til vårkurset 1967 meldte det seg 5 søkere, hvorav 3 ble opptatt. Gjennomsnittsalderen var 19 år. Det har for begge kurs vært arrangert flere fabrikkbesøk på motorfabrikker i Bergen, og

elevene har fått undervisning i sveising og praktisk elektrisitetlære ved timelærere.

Fiskebåtstuertkurset høsten 1966 hadde 10 søkere, hvorav 8 ble opptatt. Gjennomsnittsalder 21 år. Vårkurset hadde 6 søkere, hvorav 3 møtte fram. Gjennomsnittsalder 19 år.

Til kurset på fiskeskipperlinjen meldte det seg i alt 32 søkere, hvorav 18 ble opptatt. Gjennomsnittsalder var 24 år. 6 elever besto ikke navigasjonseksamen, 16 besto prøven for oppnåelse av radarsertifikat.

Det er avholdt en rekke spesialforedrag av følgende forelesere ved skolen: Advokat Stig Wigum om fiskerilovgivning, sekretær Korsøen om fiskerlagene, brannmann L. Nygaard om brann og brannforskrifter med demonstrasjon. Dessuten har det vært nyttet en del spesialforedrag på lydbånd og undervisningsfilmer omfattende fagkretser for samtlige 3 linjer.

Skolens elever har deltatt i en rekke ekskursjoner, bl.a. til Akvariet i Bergen, Fiskerimuséet i Bergen, Havforskningsinstituttet, B.M.V., Solheimsviken og ved Decca Radar og Navigator A/S. Skolens fiskeskipper-elever under ledelse av fiskeri- og navigasjonslærer Sverre Remøy har dessuten vært på dagsturer med m/s «Havdrøn», hvor de har fått anledning til å praktisere sine navigasjonskunnskaper og sett de moderne navigasjons- og fiskeletingsinstrumenter i bruk.

Elevene har vært medlemmer av Skoleteateret i Bergen, og har overvært en rekke forestillinger.

Helbredstilstanden ved skolen har vært god.

Samlingene av biologiske preparater er tilført ca. 200 tuber med planktonmateriale til bruk for elevene. Videre er samlingene tilført en del tenner fra hval for sammenlignende studier.

Skolen har hatt besøk av en rekke representanter fra inn- og utland, bl.a. har skolen hatt besøk av fiskeriminister Myklebust m.fl. Videre har skolen hatt et 3 ukers studiebesøk av 3 egyptiske fiskerilærere og en stipendiat fra Pakistan som har gått opp og bestått kystskippereksamen av 2. kl.

STATENS FISKARFAGSKOLE, AUKRA

Konstituert fylkesmann Jens Christophersen fungerte som formann i skolens råd til ny fylkesmann tiltrådte 1.12. 1966. Fra denne dato er fylkesmann Erling Sandene formann i skolens råd. De øvrige rådsmedlemmer er de samme som tidligere år.

Navigasjonslærer Peder Ågotnes har også dette år hatt permisjon. Lærer Peder Ellingvåg har vikariert som navigasjonslærer og har også

undervist i radiotelefoni. De øvrige lærere og funksjonærer har vært de samme som i tidligere år.

Til fiskeskipperkurset meldte det seg 25 kvalifiserte søkere, som alle ble opptatt. En elev sluttet etter jul. 24 elever gikk opp til eksamen. 1 elev strøk i regning og navigasjon, men fikk 2. kl. kystskippereksamen. Alle elever tok vanlig radiotelefonieksamen og radareksamen. 20 elever tok utvidet radiotelefonieksamen og fikk utvidet sertifikat. Gjennomsnittsalder for skipperelevene var 22 $\frac{1}{2}$ år.

Til høstkurset på motorpasserlinjen meldte det seg 7 søkere som alle ble opptatt som elever. En elev sluttet, og 6 fullførte kurset og tok eksamen. Til vårkuset meldte det seg 7 søkere. Alle gikk opp til eksamen. En elev greide ikke prøven. Gjennomsnittsalderen var 19 $\frac{1}{2}$ år på høstkurset og 18 år på vårkurset.

Sunnhetstilstanden blant elevene har vært god. Ved skoleårets begynnelse ble lærere, funksjonærer og elever gjennomlyst ved Diagnosestasjonen i Molde.

Elevlaget ved skolen arbeidet alminnelig bra før jul, etter jul har det vært holdt relativt få møter og hyggekvelder. Det har vært gode forhold ved skolen, både mellom elevene innbyrdes og mellom lærere og elever.

Forretningfører Ole A. Vasdal holdt foredrag om forsikring av fartøyer og redskap. Havforskningsassistent Sangolt fra Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt holdt foredrag om sildeleting. Trygdesjef Odd Hole instruerte elevene i opplivning ved munn mot munn metoden.

I november 1966 fikk skolen besøk av lektor Braanaas fra Hamar Lærerskole, sammen med 2 lærere fra Afghanistan og 1 lærer fra Iran som studerte skoleforholdene i Norge.

Alle skolens lærere og elever var også i år gjester ved Romsdal Fiskarlags årsmøte i Molde.

I mars måned fikk skolen besøk av letefartøyet m/s «Havdrøn». Skolen disponerte fartøyet i 4 dager og elevene fikk navigere og bruke instrumentene ombord. Det var uvær og landligge for hele fiskerflåten, og en måtte derfor operere inne i fjorden.

Skolens lærere og elever har vært på ekskursjon til Spilkevigs notfabrikk i Spjelkavik og til Norlaks klekkeri i Sykkylven.

Fra 22. til 25. juni hadde skolen besøk av en klasse på 25 elever fra Hamar Lærerskole med lektor Braanaas og lektor Klokk Aune som ledere. Sammen med lektor Høidal her fra skolen drev de biologiske undersøkelser i fjæra og på sjøbotnen her i distriktet.

Undervisningen ved skolen har som ellers vært supplert med lysbilder og film. Skolen har nå anskaffet overhead projektør, som en har stor nytte av.

Vanlig vedlikehold er utført.

STATENS FISKARFAGSKOLE, TRONDHEIM

Rådet for skolen har vært det samme som i foregående skoleår. Arill Asplem ble ansatt som lektor i realfag da skoleåret tok til. Motorlærer Johannes B. Strøm har vikariert ved skolen i Gravdal fra 12. februar. Ellers har skolen hatt de samme lærere som foregående år, bortsett fra de timelærere det ikke ble bruk for etter at Arill Asplem var ansatt.

Skolen hadde 11 elever på fiskeskipperlinjen da skoleåret begynte. En elev sluttet i september. En elev som ikke fikk gå opp til eksamen forrige skoleår fordi han var for ung, kom tilbake for å ta eksamen, og en elev ble overflyttet fra Gravdal til Trondheim for å avlegge eksamen ved denne skole. Det var således 12 elever ved avsluttede eksamen. En elev strøk i regning. Gjennomsnittsalderen var 24 år. 8 elever avla prøve i radiotelefoni, 11 i radar. Samtlige besto prøvene.

Det ble ikke holdt motorkurs høsten 1966 og heller ikke våren 1967 da det meldte seg for få søkere. De påmeldte ble henvist til andre fiskarfagskoler.

På fiskebåtstuertlinjen har det vært 17 elever (10 på høstkurset og 7 på vårkurset). Gjennomsnittsalderen var 20 år. Alle besto prøven.

Sunnhetstilstanden har vært god, vanlig legekontroll ble foretatt.

Elevene har gjennom skoleåret vist meget god oppførsel, og forholdet mellom elever og lærere og skolens personale har vært godt. Skolens elevlag har arbeidet godt, og det har vært holdt flere hyggekvelder. Laget har vært representert i skolesentrets elevråd.

Til støtte for undervisningen har en nyttet lysbilder, lydbånd og endel filmer. Dessuten har en i løpet av skoleåret hatt en del foredrag om aktuelle emner som angår fiskerinæringen.

Det har vært foretatt besøk på Havne- og Vassdragslaboratoriet, Biologisk stasjon, Det Kongelige Norske Videnskapers Selskaps museum og Trondheim Mek. Verksted hvor en beså moderne trålere og andre fiskefartøyer. Elevene har vært med de vitenskapelige konsulenter Sundnes og Bratland på fiskemerking. Det har også i dette skoleår vært trenings-turer med instrumentskipet «Trøndelag». Dessuten har en vært ute med m/s «Havdrøn» en dag.

Skolen hadde besøk av den sør-koreanske fiskeriminister med følge i september.

Av utstyr har en i skoleåret fått et filmfremviserapparat som gave av Sør-Trøndelag fiskarlag og fra Fiskeridirektoratet den radar som før var nyttet ved fiskarfagskolen i Florø. Utenom dette har en anskaffet sekstanter, vertikalinstrument, peileskive og tre-etasjers bakerovn.

Forholdet til de andre skoler i skolesentret har vært det aller beste.

En har nyttet navigasjonsskolens instrumenter i den utstrekning det har vært nødvendig.

STATENS FISKARFAGSKOLE, GRAVDAL

Mangeårige formann i rådet, fylkesmann Bue Fjermeros, er fraflyttet Nordland, og den nye fylkesmann, Ole Severin Aavatsmark, ble oppnevnt som rådets nye formann fra 1.1 1967.

I den ledige lektorstilling i naturfag ble lærer Edin Farstad konstituert for ett år. Man regner med at denne stilling fra neste skoleår blir besatt med fullt utdannet lektor. Som ny navigasjonslærer tiltrådte Gerhard Langeland fra skoleårets begynnelse. Motorlærer Sverre Jensen sluttet i sin stilling i februar. For resten av skoleåret overtok motorlærer Johs. Strøm ved skolen i Trondheim undervisningen.

Fru Marit Myrmo har fungert som kontorassistent mesteparten av skoleåret. Forøvrig har skolen hatt de samme lærere og funksjonærer som før. Timelærere har man først og fremst nyttet i hygiene og elektrisitetslære.

Ved fiskeskipperlinjen ble det tatt opp 32 elever. Det hadde meldt seg 36 stk., hvilket må ansees som særlig oppmuntrende. Man er spent på om dette betyr en varig øket forståelse og interesse for skolen og fagopplæringen eller om det er tilfeldig. For første gang ble en kvinne, Vesla Bakkejord fra Vega, tatt opp som elev ved fiskeskipperlinjen. De fire som ikke ble tatt opp var forhindret p.g.a. sykdom og militærtjeneste. To av de opptatte sluttet snart da de ikke fant å passe for skolegang. En sluttet ved nyttår da han ikke i tilstrekkelig grad ville ofre seg for undervisningen. Endelig sluttet en elev sent på våren. Han hadde bl.a. skoftet undervisningen svært mye, og tok seg ofte ekstra fridager. Forholdet ble uholdbart og det forelå saklig grunn til utvisning. I samarbeid med Fiskeridirektoratet og skolen i Trondheim ble man enig om å tillate ham overflyttet til skolen i Trondheim, slik at han kunne få sin eksamen.

Ved høstkursene ble det tatt opp 8 elever på motorpasserlinjen og 7 elever på fiskebåtstuertlinjen. En elev besto ikke eksamen ved stuertlinjen.

I januar 1967 ble det tatt opp 10 elever på motorpasserlinjen og 3 elever ved fiskebåtstuertlinjen. Ved eksamen i juni var det av disse 2 elever på motorpasserlinjen som ikke besto eksamen.

For fiskeskipperelevne ble resultatene for begge eksamener meget bra, og alle besto eksamen. Det fortjener å tilføyes at Vesla Bakkejords resultater i fiskerifagene ble spesielt omtalt av sensorene, idet hun ble best av samtlige 98 ved alle skoler. På alle måter har hun forøvrig vært en eksem-

plarisk elev, og hun har i dette året på mange måter bidratt til å gjøre skolen og undervisningen kjent.

Som vanlig har det også vært avholdt eksamen i radiotelefoni og radar.

Den vanlige sunnhetstilstand ved skolen har vært tilfredsstillende, og vanlig helsekontroll har vært foretatt.

Forholdet mellom elevene, arbeidet i elevlaget og elevenes arbeidsinnsats har vært tilfredsstillende.

Som tidligere har undervisningen vært støttet av filmer, ekskursions- og foredrag. Således ble skipsverftene og andre anlegg i Harstad besøkt samt redskapsfabrikken på Finnsnes. For øvelser på sjøen stilte Fiskeridirektoratet en båt til rådighet 1—2 døgn. Vi håper dette bedrer seg til kommende skoleår, da vanlig leie av fartøyer er vanskelig å oppnå.

Som tidligere har skolen vært besøkt av skoleklasser, grupper og enkeltpersoner i stor utstrekning. Delegasjoner og enkeltpersoner fra utlandet har også besøkt skolen.

I mars besøkte en gruppe lærere og assistenter fra Handelshøgskolen i Bergen fiskarfagskolen.

Inneværende budsjettårs bevilgning til sjøtomten gjør det mulig å få hele skoleanlegget ferdig. Planerings- og plantearbeidet fortsetter og vil fortsette videre for å gjøre hele anlegget mest mulig tiltalende.

STATENS FISKARFAGSKOLE, HONNINGSVÅG

Skolens råd har vært det samme som før. Lektor Sverre Østmo-Sæther sluttet ved utgangen av skoleåret 1965—66. Thor Heyerdahl jr. ble ansatt som adjunkt i stilling fra 1.1 1967. Forøvrig har lærerstaben vært den samme som før.

I løpet av skoleåret har en hatt 14 elever på fiskeskipperlinjen, 10 elever på fiskebåtstuertlinjen (3 elever på høst- og 7 elever på vårkurset), og 17 elever på motorpasserlinjen (8 elever på høst- og 9 elever på vårkurset). Tre elever ved vårkurset på motorpasserlinjen sluttet av velferdsgrunner slik at det var seks som gikk opp til eksamen.

Gjennomsnittsalder for elevene ved fiskeskipperlinjen var 25 år, motorpasserlinjen 23 år og fiskebåtstuertlinjen 20 år.

15 fiskeskipperelever gikk opp og besto eksamen i radar, 13 elever avla radiotelefonieksamen. Alle elever ved skolens 3 linjer besto sine ordinære eksamener unntatt en elev på fiskebåtstuertlinjen som må kontinuere i regning og regnskapsførsel.

Helsetilstanden ved skolen har vært god.

Elevene har også i år foretatt ekskursjoner til stedets fiskebedrifter og A/S Findus, Hammerfest. Dessuten har de vært ombord i en rekke fartøyer som anløp havnen og som hadde interesse for undervisningen. Alle elever har vært på sjøen med «Håkon VII», m/s «Tanahorn», motor-torpedobåt og videre i m/s «Prinsesse Ragnhild» i anledning Decca Navigator. Alle elever var med ut på feltet under loddefisket i Finnmark. Elevene har hatt anledning gratis å overvære redningskretsens tilstelinger ved skolen.

Skolen har hatt forelesere fra Jotun fabrikker, N. A. Gasaccumulator, Finnmark Fiskarlag og B.P., Svolvær.

Et kurs i Decca Navigator var henlagt til skolen i tiden 22.—24. juni. 14 av skolens elever deltok i kurset sammen med 7 andre. Av voksenopplæringskurser har skolen avholdt to kystskipperkurser av 2. kl. for eldre fiskere med tilsammen 21 elever og ett redskapskurs med 9 elever. Dessuten har avgangsklassen fra ungdomsskolens sjøfarts- og fiskerilinje fått 9 timers undervisning for uka ved fiskarfagskolen.

Av utbedrings- og vedlikeholdsarbeider vil en nevne: Utskifting av vinduer i lærerboligen og isolering av vestre vegg, lagt plater i takene på undervisningsrommene, full oppussing av fysikkrom, oppussing av fyrrom og overhaling av fyranlegg m.v.

EKSAMENER VED FISKARFAGSKOLENE

Til *fiskeskippereksamen* gikk det opp 96 elever (18 i Laksevåg, 24 på Aukra, 12 i Trondheim, 28 i Gravdal og 14 i Honningsvåg). 8 elever strøk, 6 i Laksevåg, 1 på Aukra og 1 i Trondheim. Eleven på Aukra avla 2. kl. kystskippereksamen.

Som oppgaver i fiskerifagene skriftlig ble det gitt følgende:

Praktisk fiskerilære: Linefiske etter lange, brosme og torsk (bankfiske).

Fiskeribiologi: Om kveite og blåkveite.

Havlære: Om kystvannet og atlanterhavsvannet ved norskekysten og den betydning blandings- og overgangslagene har for våre kystfiskerier.

Besvarelsene i fiskeribiologi ble underkastet norsksensur.

Motorpassereksamen ble i skoleåret avlagt av i alt 59 elever (11 i Laksevåg, 13 på Aukra, 18 i Gravdal og 17 i Honningsvåg). En elev på Aukra og to i Gravdal strøk.

Fiskebåtstuerteksamen ble avlagt av i alt 60 elever (11 i Laksevåg, 17 i Trondheim, 10 i Gravdal, 10 i Honningsvåg og 12 ved Herøy Yrkes-skole). Elevene ved Herøy Yrkeskole gikk opp til eksamen under Statens Fiskarfagskule, Laksevåg. En elev i Gravdal og en elev i Honningsvåg strøk.

STATENS KJØLEMASKINISTSKOLE, TRONDHEIM

Rådet for skolen og lærerstaben har i skoleåret vært de samme som før. Årets 40 elever var tatt ut blant 85 søkere. Det var 35 som fullførte kurset og besto eksamen.

Undervisningen har fulgt de samme linjer som tidligere. Det ble tatt i bruk en del nytt utstyr for laboratorieøvelser med kobling av elektriske startapparater.

Ved slutten av skoleåret var det forholdsvis mange forespørsler fra bedrifter med tilbud om stillinger. Særlig gjaldt dette montørstillinger ved kjølemaskinfirma. Mange av elevene foretrakk allikevel stillinger til sjøs på grunn av fortjenestemulighetene.

LÆREBRUK

Statens Lærebruk, Vardø.

Disponent Kr. Voie, Vardø, ble oppnevnt som ny formann i rådet for skolen etter at den tidligere formann var avgått ved døden. Disponent Ivar Grundnes, Vardø, og disponent Paul G. Mathisen, Kiberg, ble oppnevnt henholdsvis som nytt medlem og ny varamann. Det har vært holdt 4 rådsmøter i skoleåret.

Hans Nervik tiltrådte 1. august igjen sin stilling som kjølemaskinist etter endt permisjon. Brit Liland (Hennig) sluttet i stillingen som kontorassistent 30. april 1967. Gudrun Nilsen ble ansatt i stillingen fra 1. mai 1967. Trygg Øien ble ansatt som vaktmester og tiltrådte stillingen 1. juli 1967. Hjelpeinstruktør Rolf Rasmussen var i de første 5 måneder av 1967 reisende instruktør for kurser arrangert av Fiskeridirektoratet i Troms og Nordland.

Undervisningen på alle linjer har vært gjennomført etter undervisningsplanen.

For skoleåret 1966/67 ble det opptatt på de tre linjer:

I. Linje for fisketilvirkning og fiskeindustri.

- A. 1 — årig kurs: 13 elever
 B. 4 — måneders kurs: 12 »

II. Linje for tran, fiskeoljer og forstoffer.

- 1 — årig kurs: 3 elever
 1 hospitant i 4 måneder.

III. Linje for arbeidsledere.

6 måneders kurs: 12 elever

På linje I. A ble en elev syk og måtte slutte.

Skolen arrangerte 6 ukers kurs i voksenopplæring på følgende steder:

Statens Lærebruk, Vardø — 2 kurs

A/S Findus, Hammerfest — 1 »

Gunnar Jensen, Mehamn — 1 »

Ved de enkelte ordinære kurser ble det i skoleåret avviklet følgende timer pr. elev:

	Linje (kurstype):			
	I a	I b	II	III
Teori	735	274	614	619
Driftskontroll	5	—	224	5
Praktiske fag ved:				
Avd. I — fiskemottak og eksp.	90	40		25
Avd. II — prod. av filet og frosne varer	303	300		60
Avd. III — prod. av saltet, tørket og røket fisk	297	160		33
Avd. IV — prod. av tran	55		400	6
Praksis ved sildoljefabrikk			220	
Instruksjon i kjølemaskiner	10	10		10
Kroppøving og svømming	97	44	97	52
Sum timer	1 592	828	1 555	810

Linjen for tran, fiskeoljer og forstoffer har hatt praktisk undervisning ved A/S Vega, Vardø, Nordkapp Fiskeindustri, Honningsvåg, og ved Vadsø Sildoljefabrikk, Vadsø.

Råstofftilgangen har vært noe ujevn og skaffet av den grunn vanskeligheter med timefordelingen. Spesielt var månedene januar, februar og deler av mars vanskelig. Det lyktes likevel å gjennomføre den praktiske undervisning på en tilfredsstillende måte. Det ble for første gang nyttet rundfossen fisk som ble tint, filetert og anvendt til røkt filet.

Elevene ved samtlige kurs har arbeidet jevnt og godt i både teoretiske og praktiske fag.

Helsetilstanden har vært meget god med unntak av 1 elev som måtte slutte på grunn av tidligere helseskade. Legekontroll av elever er gjennomført etter gjeldende bestemmelser.

Gjennomsnittsalderen for elevene ved linje I A var 22 år, linje I B 38 år, linje II 22 år, og linje III 28 år.

Bedriftsbesøk ble arrangert til bedriftene i Vardø og til A/S Findus, Hammerfest.

De to ettårige kurs hadde eksamen i norsk, regning og fysikk/kjemi med samme oppgaver som for verksted- og lærlingeskolene.

I skoleåret er mottatt og videre-foredlet det fiskekvantum som er satt opp i følgende tabeller.

Avd. I. Fiskekai og ekspedisjon m. v.
Mottak antall kg råstoff (1 liter lever regnes her lik 1 kg).

Råstoff	Høst-semester	Vår-semester	Total	
			Kvantum	Innkjøps-verdi
Torsk	39 500	307 300	346 800	408 200
Hyse	134 000	50 400	184 400	221 300
Kveite	100	2 200	2 300	12 500
Flyndre	300	—	300	600
Steinbit	900	800	1 700	1 500
Sei	—	—	—	—
Brosme	1 600	400	2 000	1 800
Blåkveite	500	27 000	27 500	26 400
Uer	—	—	—	—
I. Sum fisk	176 900	388 100	565 000	672 300
Torskelever	2 400	25 400	27 800	8 000
Hyselever	5 000	1 000	6 000	2 000
Lever mottatt fra andre til- virkere	14 000	20 000	34 000	
Fiskehoder	—	—	—	3 600
II. Sum biprodukter	21 400	46 400	67 800	13 600
Sum tilsammen	198 300	434 500	632 800	685 900

Oppgaven er for tidsrommet 15/8 1966—20/6 1967.

Det har ikke forekommet fiskemottak mellom semestrene.

Avd. II — Ferskfisk.

Råstoff	Total kg	Høstsemester				Vårsemester			
		Iset	Filet iset	Filet frossen	kg ialt	Iset	Filet iset	Filet frossen	kg ialt
Torsk	135 800	2 700	19 400	2 900	25 000	6 700	96 900	7 200	110 800
Hyse	166 600	29 600	87 900	2 300	119 800	14 400	31 400	1 000	46 800
Kveite	2 300	100	—	—	100	2 200	—	—	2 200
Flyndre	300	300	—	—	300	—	—	—	—
Steinbit	1 700	600	—	300	900	300	—	500	800
Sei.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blåkveite	24 000	—	—	—	—	22 900	—	1 100	24 000
Uer	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen.....	330 700	33 300	107 300	5 500	146 100	46 500	128 300	9 800	184 600

Fisk frosset rund for senere oppføring er tatt med under iset, likeså blåkveite rundfrossen for eksport.

Avdeling III. — Saltfisk, tørrfisk røkt fisk.

	Total kg	Høstsemester				Vårsemester			
		Saltet	Hengt	Røkt	kg ialt	Saltet	Hengt	Røkt	kg ialt
Torsk	211 000	11 100	3 500	3 300	17 900	48 500	141 900	2 700	193 100
Hyse	17 800	—	—	12 300	12 300	—	—	5 500	5 500
Brosme	2 000	—	1 600	—	1 600	—	400	—	400
Blåkveite	3 500	—	—	500	500	—	—	3 000	3 000
Tilsammen.....	234 300	11 100	5 100	16 100	32 300	48 500	142 300	11 200	202 000

DIVERSE KURS

Navigasjonskurs (kystskipperkurs av 2. kl.) :

Det har vært avholdt 3 navigasjonskurs med stønad over fiskeribudsjettet (1 kurs i Møre og Romsdal med 10 elever og 2 kurs i Rogaland med tilsammen 19 elever). Dessuten har Fiskeridirektoratet arrangert eksamen ved 2 voksenopplæringskurs ved Statens Fiskerifagskole, Honningsvåg, med tilsammen 21 elever, og 6 kurs ved militære forlegninger (4 i Harstad, 1 i Lødingen og 1 ved Brettingen fort i Trøndelag) med tilsammen 45 elever.

Radiotelefonkurs :

Det er avholdt 7 kurs med tilsammen 124 elever (1 i Finnmark med 16 elever, 2 i Nordland med tilsammen 47 elever, 2 i Hordaland med tilsammen 23 elever og 2 i Rogaland med tilsammen 38 elever).

Regnskapskurs :

1 kurs i Nordland med 11 elever og 1 kurs i Østfold med 13 elever.

Kurs i redningsmateriell :

1 kurs i Finnmark med 68 elever, 4 kurs i Nordland med tilsammen ca. 450 elever og 1 kurs i Rogaland med 10 elever.

Båtlysanlegg- og ekkoloddkurs :

1 kombinert kurs i Møre og Romsdal med 14 elever.

Førstehjelpskurs :

3 kurs i Rogaland med tilsammen ca. 35 elever.

Sonarkurs :

I samarbeid med Simonsen Radio A/S er det i beretningsåret blitt avholdt 3 sonarkurs. To kurs ble arrangert i Bergen i tidsrommet 8.—22. desember 1966 og ett kurs i Ålesund i tidsrommet 3.—8. januar 1967. Det var stor interesse for kursene. Tilsammen hadde kursene 82 deltagere. Ca. 100 hadde søkt om å få bli med på kursene.

Administrasjonskurs for fiskeskipper.

Kurset ble avholdt i Bergen i tidsrommet 1.—22. desember 1966. Av 20 søkere ble det tatt opp 16. 14 av disse fullførte kurset.

Timefordelingsplanen for kurset var følgende:

Radarsertifikat	ca. 40 timer
Moderne navigasjonsinstrumenter	» 6 »
Sjørett, sjøforklaringer, journalutdrag	» 10 »
Finansiering, lån i Statens Fiskarbank	» 3 »
Vedlikehold av fartøyer	» 3 »
Syntetiske materialer i fiskeredskaper	» 3 »
Besiktigelse, klassifikasjon, verkstedsspesifikasjoner, stabilitet, sikkerhetsforskrifter	» 14 »
Skipspapirer, kontorteknikk	» 11 »
Sjøveisregler	» 3 »
Bruk av Decca Navigator i fiskeriene	» 3 »
Papirer ved inn- og utklarering	» 1 »
Statistikkoppgaver til Fiskeridirektoratet	» 1 »
Konservering av sild	» 1 »
Fiskeriforsikring	» 3 »

Kurs i Decca Navigator.

I samarbeid med Kongsberg Våpenfabrikk er det avholdt to kurs i Decca Navigator, ett i Bergen i tiden 2.—8. desember 1966 og ett ved Statens Fiskarfagskole, Honningsvåg, i dagene 22., 23. og 24. juni 1967. I kurset i Bergen deltok 18 mann og i kurset i Honningsvåg 21 mann. Ved begge kurs hadde alle deltagere en dags praktiske øvelser på sjøen.

Voksenopplæringskurs.

I samarbeid med Fiskeridirektoratet har det vært avholdt følgende kurs med stønad av bevilgningen til voksenopplæringskurs:

Ved Statens Fiskarfagskole, Honningsvåg, to kystskipperkurs av 2. kl. med tilsammen 21 deltagere og ett redskapskurs med 9 deltagere.

I regi av Statens Lærebruk, Vardø: 4 filetskjærkurs (to i Vardø med henholdsvis 9 og 12 deltagere, ett i Hammerfest med 10 deltagere og ett i Mehamn med 10 deltagere). Kurset i Mehamn måtte dessverre avbrytes på grunn av råstoffmangel. Undervisningen omfattet kvalitets- og størrelsessortering, håndskjæring og skinning av filet, pakking av fersk iset filet, renhold og desinfeksjon og ferskfiskforskriftene.

Kurs for aktive frysemaskinister.

I tidsrommet 15. august til 10. september 1966 ble det avholdt et kurs for aktive frysemaskinister ved Statens Kjølemaskinistskole, Trondheim. Av 27 søkere ble det tatt opp 16 deltagere (9 fra fiskefryserier, 3 fra meierier, 1 fra iskremfabrikk, 1 fra slakteri, 1 fra pelsdyrforlag og 1

fra fryselager). Undervisningen omfattet i alt 182 timer fordelt med 92 timer på kjøletekniske fag og 90 timer på elektrotekniske fag, dessuten var deltagerne på et par ekskursjoner til fryseribedrifter.

Kurs for forretningsførere ved fiskersamvirkelag.

I tiden 28. november — 3. desember 1966 ble det i Narvik holdt kurs for forretningsførere ved fiskersamvirkelag i Nordland. Antall deltagere på kurset var 13. I likhet med liknende kurs tidligere ble også dette lagt opp i samarbeid med Statens Teknologiske Institutt, hvis folk i det vesentlige foresto forelesningene. Kurset omfattet emner som bedriftsøkonomi, organisasjon og arbeidsledelse.

Kurs i tilvirkning av sild til konsum.

I dagene 26.—29. juni 1967 ble det i Svolvær avholdt et kurs i tilvirkning av sild til konsum. Kurset omfattet salting av sild inklusive spesialbehandling, filetering og pakking av fersk sild, demonstrasjon av maskinelt utstyr og gjennomgåelse av de viktigste bestemmelser i kvalitets- og kontrollforskriftene. Tjenestemenn fra Fiskeridirektoratet var ledere og lærere ved kurset. Det deltok 34 mann.

Reisende instruktør.

Ved henvendelse til en rekke fisketilvirkningsbedrifter tilbød Fiskeridirektoratet å stille gratis til disposisjon instruktør for opplæring og veiledning i bedriftene. Interessen for foretaket var imidlertid ikke særlig stor, men en del bedrifter sa seg interessert i å motta besøk. Hjelpelinstruktør Rolf Rasmussen ved Statens Lærebruk, Vardø, ble derfor i de første 5 måneder av 1967 engasjert som reisende instruktør. Han besøkte en del bedrifter i Troms og Nordland og ga undervisning og veiledning i vanlig fisketilvirkning, filetering m.v. Senere ble et par bedrifter i Trøndelag hjulpet med lignende veiledning.

Fylkesvis fordeling av søkere og elever ved de forskjellige linjer ved statens fiskarlagsskoler for skoleåret 1966/67.

			Finmark	Troms	Nordland	Nord-Trøndelag	Sør-Trøndelag	Møre og Romsdal	Sogn og Fjordane	Hordaland og Bergen	Rogaland	Vest-Agder	Oslo	Telemark	Sum	
Laksevåg	Fiskeskipperlinjen	Søkere		1	2			4	4	18	2	1			32	
		Elever							3	14		1			18	
	Motorpasserlinjen	Søkere	Høst			2				2	5					9
			Vår						1	2	2					5
		Elever	Høst			2				2	4					8
			Vår							2	1					3
Fiskebåtstuertlinjen	Søkere	Høst						4	1	4	1				10	
		Vår			1				3	2					6	
	Elever	Høst						4		4					8	
		Vår							3						3	
Aukra	Fiskeskipperlinjen	Søkere	2					20	2	1					25	
		Elever	2					20	2	1					25	
	Motorpasserlinjen	Søkere	Høst					7							7	
			Vår			1		4	2						7	
	Elever	Høst					6							6		
		Vår			1		4	2						7		
Trondheim	Fiskeskipperlinjen	Søkere			3		6						1		10	
		Elever			3		6						1		10	
	Motorpasserlinjen	Elever	Høst												0	
			Vår												0	
	Fiskebåtstuertlinjen	Søkere	Høst				1	4	2	1		1			1	10
			Vår		2	1		3	2							8
	Elever	Høst				1	4	2	1		1			1	10	
		Vår		2	1		3	1							7	

Gravdal	Fiskeskipperlinjen	Søkere		3	12	22					1				38	
		Elever		2	11	18					1				32	
	Motorpasserlinjen	Søkere	Høst			9									9	
			Vår		1	11									12	
	Motorpasserlinjen	Elever	Høst			8									8	
			Vår		1	9									10	
Fiskebåtstuertlinjen	Søkere	Høst			1	7								8		
		Vår		3	1									4		
Fiskebåtstuertlinjen	Elever	Høst			1	6								7		
		Vår		2	1									3		
Honningsvåg	Fiskeskipperlinjen	Søkere		12	8	1	1							22		
		Elever		9	4		1							14		
	Motorpasserlinjen	Søkere	Høst		9	1								10		
			Vår		8	1	1							10		
	Motorpasserlinjen	Elever	Høst		7	1								8		
			Vår		7	1	1							9		
Fiskebåtstuertlinjen	Søkere	Høst		2	2	1							5			
		Vår		4	2	1							7			
			Høst	1	2								3			
			Vår	4	2	1							7			
	Søkere	Fiskeskipper		17	21	28	1	6	24	6	20	2	1	1	0	127
		Motorpassere		17	3	24	0	0	12	6	7	0	0	0	0	69
		Stuarter		6	10	12	1	7	8	5	6	2	0	0	1	58
		Tilsammen		40	34	64	2	13	44	17	33	4	1	1	1	254
	Elever	Fiskeskipper		13	15	21	1	6	20	5	16	0	1	1	0	99
		Motorpassere		14	3	21	0	0	10	6	5	0	0	0	0	59
Stuarter			5	9	9	1	7	7	4	4	1	0	0	1	48	
	Tilsammen		32	27	51	2	13	37	15	25	1	1	1	1	206	

Fylkesvis fordeling av søkere og elever på de forskjellige linjer ved STATENS LÆREBRUK, VARDØ for skoleåret 1966/67.

			Finmark	Troms	Nordland	Nord-Trøndelag	Sør-Trøndelag	Møre og Romsdal	Sogn og Fjordane	Hordaland og Bergen	Rogaland	Aust-Agder	Færøyene	Sum	Gj.snittsalder	
Linje i fiske- tilvirkning og fiske- industri	10 måne- ders kurs	Søkere	6	5	6	1		1						19	22,5	
		Elever	6	2	4			1						13	20,8	
	4 måne- ders kurs	Søkere	3	3	1			3				1	1		12	41,6
		Elever	2	4	2	1		1				1	1		12	36,6
Linje i tran, fiskeoljer og forstoffer	10 måne- ders kurs	Søkere	1		1		1						1	4	19 ³ / ₄	
		Elever			1		1						1	3	20	
Linje for arbeidsledere	6 måne- ders kurs	Søkere	11	7	8	1								27	29	
		Elever	6	3	1	1								11	26	
Sum		Søkere	21	15	16	2	1	4			1	1	1	62	28,2	
		Elever	14	9	8	2	1	2			1	1	1	39	25,8	

N.B. En del av søkerne til 10 mndrs. kurset ble opptatt på 4 mndrs. kurset.

